

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ · EN PORTADA

ENTREVISTA A ÀNGEL SOLER, DIRECTOR DEL PORTAL ESTADÍSTIC DE L'ECONOMIA SOCIAL - CIRIECSTAT

Ángel Soler Guillén, Doctor en Economia per la Universitat de València, és el director del nou Portal Estadístic de l'Economia Social - CIRIECSTAT, el projecte de CIRIEC per a recopilar, produir i visualitzar les xifres rellevants del sector a Espanya i les seues regions. Ángel Soler és també investigador associat del Ivie; professor del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat de València, i membre de CIRIEC-Espanya. En la seua ja dilatada trajectòria, ha participat en diversos projectes d'investigació internacionals, sent l'investigador principal del projecte per a la Comissió Europea "Improving the soci-economic knowledge of the proximity and social economy ecosystem", actualment en desenvolupament. També en l'àmbit de l'economia social destaquen els seus treballs elaborats en col·laboració amb investigadors de CIRIEC-Espanya sobre igualtat de gènere, educació i mercat de treball, i el foment de la participació dels treballadors en les empreses.

“És un honor haver sigut seleccionat per CIRIEC-Espanya per a dirigir un ambiciós projecte com el Portal Estadístic CIRIECSTAT. Els assoliments durant este any no han sigut pocs, perquè s'ha fet un pas endavant en un context internacional i nacional d'especial sensibilitat amb l'economia social i les seues estadístiques”.

- Estimat Àngel Soler, l'enhorabona pel seu nomenament com a director del Portal Estadístic de l'Economia Social CIRIECSTAT, una iniciativa de CIRIEC-Espanya que vindria a solucionar la necessitat de disposar d'estadístiques fiables i duraderes sobre l'economia social al nostre país i les seues regions. Després del primer any de funcionament, quins assoliments ha obtingut ja el portal CIRIECSTAT?

- Moltes gràcies per la felicitació, és un honor haver sigut seleccionat per CIRIEC-Espanya per a dirigir un ambiciós projecte com este. Els assoliments durant este any no han sigut pocs, perquè s'ha fet un pas cap avant en un context internacional i nacional d'especial sensibilitat amb l'economia social i les seues estadístiques, com s'adverteix en la Resolució de l'Assemblea General de l'ONU (A/77/L60) sobre Economia Social i Desenvolupament Sostenible; en la Resolució de l'OIT sobre Economia Social i Treball Decent; en la Recomanació sobre l'Economia Social i la innovació social de l'OCDE; el Pla d'Acció Europeu (PAE) per a l'Economia Social de la Comissió Europea; el Projecte Estratègic per a la Recuperació i Transformació Econòmica (PERTE) de l'Economia Social i de les Cures; la creació un Comissionat Especial per a l'Economia Social, posat en marxa a l'abril de 2023, i l'Estratègia Espanyola de l'Economia Social 2023-2027, del Ministeri de Treball i Economia Social, entre altres.

De moment CIRIECSTAT s'ha creat com un repositori al qual els usuaris d'estadístiques de l'economia social poden accedir gratuïtament i trobar en un únic lloc web la informació disponible de les diverses entitats de mercat i no mercat que componen l'economia social.

A més, un assoliment de CIRIECSTAT que pot considerar-se una serendipitat que és el descobriment ràpid de què és l'economia social després de visitar el portal. Hem de tindre en compte que el desconeixe-

ment per part de professionals de les Administracions Públiques, docents i estudiants sobre la conceptualització de l'economia social era palpable. CIRIECSTAT, en la seua pàgina d'inici ja mostra de què es compon l'economia social, però en endinsar-nos en l'apartat de “Dades” ofereix clarament a l'usuari les entitats de les quals esta es compon. D'aquesta manera s'aconsegueix un important objectiu de comunicació i de didàctica, simplificant el procés de coneixement a un sol clic.

- És conegut que la informació primària disponible sobre l'economia social es troba en certa manera dispersa, en diferents fonts de dades i suports, i elaborada amb diferents metodologies a quina major dificultat diria vosté que s'està enfrontant en la recopilació i l'anàlisi de les dades de l'economia social a Espanya

- Es pot apuntar que els principals problemes es donen en aspectes com la dispersió de la informació, com bé ha assenyalat, i els diferents formats en els quals es troba la informació estadística, ja que part es presenta en fitxers en format pdf, part en fitxers Excel, i en altres ocasions en informes, gràfics i mapes. A més, a vegades la informació estadística es troba dins del text dels informes, no existint un annex on es detalle aquesta informació. En nombroses ocasions la informació apareix només en forma de gràfica o mapes, però no en forma de taula, la qual cosa dificulta l'extracció de la informació. Finalment, però molt rellevant, hi ha una falta d'actualització de la informació estadística per part de determinats organismes o institucions oficials en l'àmbit nacional, la qual cosa genera una aturada per a determinats agents socials i una dificultat afegida en la presa de decisions, i en el disseny i implementació de les polítiques públiques en relació amb l'economia social.

“De moment CIRIECSTAT s'ha creat com un repositori al qual els usuaris d'estadístiques de l'economia social poden accedir gratuïtament i trobar en un únic lloc web la informació disponible”.

“No obstant això, estem treballant ja en el producte que denominem 'Sèries', un treball realment ambiciós perquè pretén migrar CIRIECSTAT des del seu estat actual de repositori cap a una base de dades relacional en la qual l'usuari seleccione exactament la informació que precisa i desitja en un format determinat”.

- El Portal ha anunciat també que ja està treballant en un nou producte estadístic a l'entorn de les sèries històriques de l'economia social, que suposarà la implementació d'una eina addicional en què consisteix aquesta eina?

-El producte que denominem “Sèries” és realment ambiciós, perquè pretén migrar CIRIECSTAT des del seu estat actual de repositori cap a una base de dades relacional en la qual l'usuari seleccione exactament la informació que precisa i desitja en un determinat format, que prèviament haurà seleccionat.

El primer pas per a la creació d'estes sèries consisteix a seleccionar variables de les quals es té un recorregut històric, com per exemple determinada informació provinent del Ministeri de Treball i Economia Social sobre cooperatives i societats laborals. L'objectiu és que d'estes sèries de dades l'usuari pugui triar les comunitats autònomes o les províncies en les quals estiga interessat, així com el recorregut temporal i el format d'eixida de la informació seleccionada, com per exemple full de càlcul, text o HTML.

Hem de tindre en compte que les sèries del Ministeri de Treball i Economia Social es van deixar d'actualitzar fa alguns anys, i que l'equip científic de CIRIECSTAT durà a terme l'estimació a través de nous mètodes, amb l'objectiu de disposar de l'actualització d'esta informació.

- Per a tot este treball, CIRIECSTAT presenta un equip científic i tècnic amb reconegudes persones expertes de CIRIEC-Espanya i la Universitat de València, tal com reflecteix la seua pròpia Web. Com

definiria vosté a l'equip humà que està darrere del CIRIECSTAT?

-L'equip amb què compta CIRIECSTAT va ser seleccionat amb el criteri de competència tècnica i científica en l'àmbit de l'economia social. És per això que formen part d'ell persones de reconegut prestigi en este àmbit com per exemple la presidenta de CIRIEC-Espanya, Adoración Mozas, i el president de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya, Rafael Chaves, per posar algun exemple destacat. Les seues idees i opinions són tingudes en compte i consultades en els passos que CIRIECSTAT va donant perquè, a més, amb alguns d'ells estem treballant simultàniament en la generació de portals autonòmics d'estadístiques de l'economia social.

El suport de l'equip tècnic resulta fonamental en el desenvolupament d'esta eina perquè la seua experiència, dedicació i capacitat de treball contribueixen decisivament a l'èxit que està aconseguint CIRIECSTAT. Addicionalment he d'assenyalar l'incondicional suport i assessorament que m'ha proporcionat el president de CIRIECSTAT, el professor José Luis Monzón, que amb una dilatada experiència i una gran claredat en les seues idees contribueix d'una forma molt destacada als avanços i èxits d'este portal estadístic.

- Com ja ha comentat vosté al principi de l'entrevista, es dona la circumstància que en els últims mesos organismes tan importants com l'ONU, l'OIT o l'OCDE, en diferents manifestos i resolucions, entre altres propostes i reptes han formulat

la necessitat que als països s'alcen estadístiques de l'economia social sota criteris comuns i per tant comparables com valora vosté aquestes resolucions?

-Estes iniciatives no fan més que manifestar la necessitat de reconèixer la importància d'una part de l'economia de forma més explícita. Per aconseguir este objectiu resulta absolutament necessari poder mesurar i quantificar l'economia social, això és, disposar d'estadístiques que ens assenyalen la importància d'esta manera de treballar i produir en els diferents països que es consideren en els estudis.

- I dins de les peticions que realitzen aquests organismes, en quina etapa o en quin nivell de desenvolupament creu vosté que està la informació estadística en economia social a Espanya?

-Per a considerar la situació d'Espanya plantege dos possibles escenaris, un quant a l'evolució de les estadístiques espanyoles al llarg del temps i un altre en termes comparatius respecte d'altres països. En el primer dels casos s'ha d'assenyalar que les estadístiques de l'economia social a Espanya, especialment en el cas de les cooperatives i les societats laborals, ha experimentat una evolució positiva, comptant amb diferents fonts d'informació alternatives d'organismes oficials nacionals (Ministeri de Treball i Economia Social o Agència Estatal de l'Administració Tributària), si bé és cert que des de fa alguns anys l'actualització de determinades variables s'ha estancat i s'han quedat desfasades. Per tant, a nivell espanyol hui ha de millorar-se quant a producció, homogeneïtzació i actualització de la informació estadística.

D'altra banda, en realitzar comparacions amb altres països del nostre entorn s'observa que Espanya destaca hui per la qualitat de les seues estadístiques, situant-se al capdavant dels països del nostre entorn. En esta situació relativa favorable, la contribució de CIRIEC-Espanya ha sigut determinant donada la seua producció i elaboració d'estadístiques des dels seus inicis.

- I de les múltiples xifres que el CIRIECSTAT ja ha publicat, quins resultats o acompliment destacaria vosté més del cooperativisme i l'economia social a Espanya? Com definiria vosté la seua aportació com a tercer gran pilar de l'economia?

-Entre els assoliments més destacables d'esta part d'economia cal assenyalar que en CIRIECSTAT es recull informació estadística sobre la generació d'ocupació i l'estabilitat laboral, a més d'una major resili-

ència respecte de la resta de l'economia en moments de crisis econòmiques com han sigut la Gran Recessió i la pandèmia de la COVID-19. L'economia social ha contribuït a la creació de llocs de treball estables i de qualitat a més de reduir la taxa de desocupació i millorar la seguretat laboral dels treballadors.

Altres aspectes o aportacions destacables són el foment de la participació dels treballadors i socis en la presa de decisions empresarials i la democràcia econòmica, en donar veu als empleats i membres, la qual cosa al seu torn contribueix a una distribució més equitativa dels beneficis i a una gestió més eficient i sostenible de les empreses. Així mateix, els valors en els quals es basa l'economia social, així com la responsabilitat social la converteix en un element fonamental per a abordar desafiaments com el canvi climàtic, la inclusió social, la lluita contra la pobresa i la igualtat de gènere.

Conseqüentment, l'economia social s'ha convertit al llarg del temps en una part essencial del model econòmic espanyol, juntament amb el sector públic i el sector privat, aportant equitat, sostenibilitat i una perspectiva de l'economia centrada en les persones, la qual cosa ha ajudat a contrarestar les desigualtats econòmiques i a promoure un desenvolupament més equitatiu i just.

- Al costat del CIRIECSTAT em consta que està vosté treballant també en un gran projecte del CIRIEC, en partenariat amb Euricse, per a realitzar un ampli i renovat informe sobre l'economia social a la Unió Europea, seguint el mandat del Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social, aprovat a la fi de 2021 En què consisteix aquest informe?

-L'estudi tracta d'obtenir una mesura de la grandària de l'Economia Social a Espanya i els països de la Unió Europea, a més d'analitzar diversos aspectes rellevants com la tradició de l'Economia Social, el reconeixement que té entre la població i els agents socials, la seua evolució al llarg del temps, els sectors que s'han vist afectats per la COVID-19, així com la seua recuperació i la contribució de l'Economia Social als diferents ecosistemes industrials o sectors d'activitat. Per a la realització d'estes tasques s'utilitza una metodologia comuna en els 27 Estats membres de la UE, la qual cosa permet l'agregació de dades a nivell agregat a la UE.

- I per a quan es preveu la publicació dels seus resultats?

- El projecte encara es troba en fase d'execució. Una vegada tots els països participants hagen comunicat al consorci la seua informació, estos hauran de posar-lo en comú i elaborar un informe que finalment la Comissió Europea presentarà i difondrà. S'ha d'assenyalar que, encara que existeixen uns terminis estipulats, la casuística demostra que sol haver-hi retards en una o diverses fases dels projectes, amb el que previsiblement comptarem amb l'informe a mitjan any 2024.

- En definitiva, Sr. Soler, per què són tan importants les estadístiques en Economia Social i com s'imagina vosté el portal CIRIECSTAT dins de, possem, quatre anys, quan haja passat esta primera fase de recopilació de dades?

-Hem de tindre en compte que disposar d'estadístiques fiables d'esta part de l'economia ajuda a visibilitzar l'economia social, la legitima com a nou camp de promoció pública, contribueix a millorar el disseny i implementació de les polítiques de foment d'esta, i facilita l'avaluació de les polítiques d'economia social pels governs, els seus actors i la societat en general.

Dins de quatre anys imagine CIRIECSTAT com un portal on l'accés a informació a mesura s'haja desenvolupat àmpliament i el repositori siga pràcticament testimonial per a casos d'informació més aviat anecdòtica.

No obstant això, el desenvolupament de la intel·ligència artificial i del procés tecnològic disruptiu actual pot portar-nos a fer canvis que en estos moments no som capaços d'avançar. Malgrat això, sí que espere que el portal es consolide com una eina de referència, utilitzada pels agents decisors de les polítiques públiques en matèria d'economia social, els investigadors especialitzats i pels docents, amb l'objectiu que es recolzen en els seus continguts per a endinsar a l'alumnat en el coneixement d'este vessant de l'economia.

Social Economy News**La actualidad de la Economía Social europea****SEN#22 julio 2023**
Cómo se hizo la definición tripartita internacional de Economía Social y Solidaria (ESS), adoptada en la 110ª sesión de la Conferencia Internacional del Trabajo

Por **Simel Esim**, Responsable del programa de la OIT sobre cooperativas y economía social y solidaria

"Me gustaría compartir algunos aspectos destacados de la elaboración de la definición de Economía Social y Solidaria (ESS), que se adoptó como parte de la resolución de la Conferencia Internacional del Trabajo (CIT) sobre el trabajo decente y la ESS en junio de 2022. La misma definición se incluyó también en la Resolución de la Asamblea General de la ONU sobre la promoción de la ESS para el desarrollo sostenible, adoptada en abril de este mismo año".

[Leer más](#)

DIRECCIÓN GENERAL DEL TRABAJO AUTÓNOMO DE LA ECONOMÍA SOCIAL Y DE LA RESPONSABILIDAD SOCIAL DE LAS EMPRESAS

Unión Europea

En portada
Seúl acoge con éxito el primer Congreso Internacional de CIRIEC de Investigadores en Economía Social celebrado en Asia

Los días 4 a 6 de julio se celebró en Seúl, Corea del Sur, el 9º Congreso Internacional de Investigadores en Economía Social de CIRIEC. Organizado por la Sungkonghoe University, con la colaboración del CIRIEC-Internacional, el congreso contó con la participación de 300 congresistas de 41 países, que presentaron 130 comunicaciones sobre los temas de mayor actualidad de la economía social y cooperativa desde la óptica global hasta la local o regional.

[Leer más](#)
Social Economy News

El butlletí de CIRIEC més internacional i de major difusió i impacte
Una Newsletter de CIRIEC-Espanya i CIRIEC-Internacional al costat de Social Economy Europe
Disponible en tres idiomes: francès, anglès i espanyol

<https://www.socialeconomynews.eu/>

SUBSCRIU-TE A LA NEWSLETTER

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ · LES NOSTRES FEDERACIONS

LA FEDERACIÓ DE SOCIETATS MUSICALS DE LA COMUNITAT VALENCIANA (FSMCV)

- Seu: Carrer de la Democràcia, 62 - 46018 València
- Telèfon: 96 353 19 43

- Any de constitució: 1968
- E-mail: fsmcv@fsmcv.org
- Web: <https://fsmcv.org/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/sociedadesmusicales>
- Twitter: <https://twitter.com/fsmcv>
- Instagram: https://www.instagram.com/fsmcv_/
- Youtube: <https://www.youtube.com/user/fsmcv>

FEDERACIÓ DE SOCIETATS MUSICALS
DE LA COMUNITAT VALENCIANA

La Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana té per objecte la unió entre les associacions que la integren per a promoure, difondre i dignificar l'afició, ensenyament i pràctica de la música, potenciar l'associacionisme i proporcionar a la societat civil un mitjà de desenvolupament i articulació cultural. La Federació està integrada actualment per 547 societats musicals i les seues escoles de música, amb 47.000 músics, 60.000 alumnes i més de 200.000 socis. Les Societats Musicals de la Comunitat Valenciana han sigut declarades Bé d'Interés Cultural pel Govern Valencià i Manifestació Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial pel Govern d'Espanya.

La Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana (FSMCV) va nàixer l'any 1968 amb l'objectiu de conjuminar esforços en favor del desenvolupament del col·lectiu de les bandes de música i de l'associacionisme civil.

Les societats musicals representen un cas d'estudi de singular interès per a la Comunitat Valenciana, donada la rellevància en termes socioculturals d'una institució que integra a 547 societats, 60.000 alumnes i més de 200.000 socis. Les bandes de música tenen una tradició formada per múltiples elements i orígens, tan heterogenis com el teatre, l'església, els gremis, associacions i un llarg etcètera.

La gran majoria dels casos són resultat d'un esforç associatiu de les parts més dinàmiques i actives del teixit ciutadà. El vigor del fenomen s'associa també a una permanent demanda popular de música, basada en les tradicions festives valencianes (Falles de València, Festes de Moros i Cristians, Fogueres i altres festes majors).

La principal conseqüència d'este fenomen històric, que s'organitza federativament des de finals dels anys 60, és la consolidació d'una densa xarxa de pràctica i aprenentatge musical, que converteix a les bandes de música en el fet cultural amb major grau de territorialització de la Comunitat Valenciana.

Esta peculiaritat cultural explica també que fora la Comunitat Valenciana la primera comunitat autònoma a establir un marc legislatiu per a regular els actius d'este univers musical, la Llei Valenciana de la Música 2/1998, de 12 de maig.

Tercer Sector cultural

Les Societats Musicals són entitats no lucratives que s'emmarquen dins del Tercer Sector cultural i, per tant, dins de l'Economia Social. Les organitzacions que pertanyen a este sector són una alternativa per als demandants del sector públic o del privat capitalista i lucratiu. En este context, el sector no lucratiu

Les societats musicals, presents en el 95% dels municipis d'Alacant, Castelló i València de més de 500 habitants, conformen un projecte social i educatiu únic en el món i són el principal agent cultural de la Comunitat Valenciana.

sorgeix com l'opció institucional òptima per a la satisfacció de les necessitats socials, en este cas de les necessitats culturals.

Presidents històrics i organització actual de la Federació de Societats Musicals

Des de la seua fundació fins a l'actualitat han passat per la presidència de la FSMCV Antonio Andrés Juan (1968-1973), Vicente Ruiz Monrabal (1973-1976), Enrique Carpi Aliño (1976-83), Ángel Asunción Rubio (1983-1998), Vicente Escrig Peris (1998-2002), Santiago Algado Finestrat (2002-2006), Josep Francesc Almería Serrano (2006-2014), Pedro Rodríguez Navarro (2014-2019) i Daniela González Almansa, actual presidenta.

Cada any té lloc una Assemblea General a la qual assisteixen totes les societats musicals federades. La primera Assemblea General ordinària es va celebrar en el Saló del Conservatori de Música de València l'any 1969.

La Federació està regida per una Junta Directiva, òrgan compost per persones triades democràticament pels representants de les societats musicals assistents a l'Assemblea General. A més, està estructurada en tres Presidències Provincials de les quals depenen les Presidències Comarcals. Per a la gestió, la Junta Directiva treballa amb una matriu de projectes. Cada

Daniela González Almansa, presidenta de la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana.

projecte compta amb una persona responsable de la pròpia Junta i una comissió de suport que pot estar formada per membres de la pròpia Junta, altres persones de l'estructura federal, emprats, personal tècnic, personal extern, etc.

Junta Directiva de la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana

Presidenta: Daniela González Almansa

Vicepresident: Ricardo Sales Ballester

Vicepresident Educatiu: Remigi Morant Navasquillo

Vicepresident Artístic: Manuel Muñoz Pérez

Secretària General: Lourdes Gavilá Ana

Presidents provincials: José Ángel Espinós Sanjuán (Alacant); Carlos Sánchez Redorat (Castelló) i Joan Bocanegra Fernández (València)

Al maig de 2018, gràcies a la pròpia iniciativa de la FSMCV, el Ple del Consell aprovà el decret pel qual es declara Bé d'Interés Cultural immaterial la tradició musical popular valenciana, materialitzada per les Societats Musicals de la Comunitat Valenciana. Posteriorment, en 2021, les societats musicals són declarades Manifestació Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial per part del Govern d'Espanya. Esta declaració reconeix la labor educativa, social i cultural, única en el món, que representen les societats musicals de la Comunitat Valenciana, algunes d'elles centenàries i bicentenàries.

547 Societats, 60.000 alumnes

La Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana està integrada per 547 societats musicals i les seues escoles de música, amb 47.000 músics, 60.000 alumnes i més de 200.000 socis. Les Societats Musicals valencianes representen el 50% del total de societats musicals a Espanya. Són presents en el 95% dels municipis d'Alacant, Castelló i València de més de 500 habitants, conformen un projecte social i educatiu únic en el món i són el principal agent cultural de la Comunitat Valenciana.

Si bé en quasi totes les localitats de la Comunitat Valenciana existeixen una o diverses bandes de música, hi ha comarques amb una major implantació, entre les quals cal destacar les comarques de l'Horta, El

Camp de Túria, Els Serrans, la Ribera Alta, La Ribera Baixa, La Costera, La Vall d'Albaida, La Safor, La Canal de Navarrés, La Marina Alta, L'Alcoià i El Comtat.

En benefici del públic en general

Els destinataris de les activitats que realitza la FSMCV són les associacions que la componen i, per extensió, els músics i el públic en general.

Així mateix, la FSMCV assumeix la representació i defensa dels interessos generals de les seues societats federades davant les institucions públiques i privades, i sol·licita les ajudes necessàries per a continuar l'ímproba labor cultural i docent de les seues associades.

En col·laboració amb les institucions, ofereix a la societat valenciana activitats culturals i facilita a tota la seua població les millors oportunitats d'accés al ben cultural musical.

La Federació convoca anualment els Premis EUTERPE, amb la finalitat d'homenatjar la música valenciana i d'establir una millor i més fluida comunicació amb les diferents entitats polítiques, socials i econòmiques, i amb el públic en general.

Daniela González és la presidenta de la Federació de Societats Musicals. En la seua opinió, "les nostres societats musicals són un referent cultural, a més d'un agent vertebrador social i territorial de la Comunitat Valenciana. El nostre compromís és continuar treballant per a augmentar la nostra sòlida base de mú-

siques i músics a través dels nostres centres educatius. I, d'altra banda, aprofundir en les qüestions en les quals tenim molt a aportar: turisme, despoblació, medi ambient, igualtat i inclusió".

Impacte cultural i econòmic

La Unitat d'Investigació en Economia de la Cultura i Turisme (Econcult) de la Universitat de València elabora periòdicament per a la Federació de Societats Musicals les 'Dades sobre l'Estructura Econòmica, la Dimensió Econòmica i l'Impacte de les Societats Musicals a la Comunitat Valenciana'. El primer informe es va realitzar en 2009 amb l'objectiu de conèixer la dimensió pressupostària i econòmica de les Societats Musicals en les tres províncies i, per tant, la seua contribució a la creació de riquesa i ocupació, i la distribució territorial de les Societats Musicals en les tres províncies.

El segon estudi, de 2018, va ser presentat pel director d'este projecte i coordinador d'Econcult, professor Pau Rausell. Entre les principals conclusions d'este últim estudi destaca, segons Rausell, que les Societats Musicals han afrontat les crisis financeres amb una notable resiliència, ja que van passar de ser 527 en 2009 a 547 en l'actualitat.

És molt destacable també el creixement del nombre d'educands a les Escoles de Música, que ha crescut un 22%, passant de 43.084 en 2009 a 52.490 en 2016. "La societat valenciana veu a les Escoles de Música un lloc de desenvolupament i creixement en valors. La demanda d'educació musical ha augmentat notablement malgrat les successives crisis".

Adaptant-se als profunds canvis

El nombre creixent d'alumnes posa de manifest que estes Escoles estan sabent adaptar-se als profunds canvis que està patint la societat en estos moments. Les escoles s'estan adaptant a les noves tecnologies, tot això mantenint els valors tradicionals de treball en equip i esforç comú, la necessitat de sentir-se important però no imprescindible i el reconeixement de la labor ben feta, que s'estén entre l'alumnat des d'edats molt primerenques i que són valors cada dia més reconeguts per la societat. També la igualtat de gènere, alguna cosa que en altres activitats encara té molt camí per recórrer.

Pel que fa a la producció, cal assenyalar que si les Societats Musicals foren empreses tindrien un nivell de producció agregat de quasi 66 milions d'euros, la qual cosa les posicionaria com la 170a empresa de la Comunitat Valenciana en termes de facturació. La riquesa que generen se situa entorn dels 40 milions d'euros, un 25% més respecte a l'estudi realitzat en 2009.

"El creixement del Valor Afegit de les Societats Musicals es deu a un model de major austeritat en els consums intermedis i en un notable increment de les despeses de personal i la Seguretat Social, dada directament relacionada amb el creixement dels serveis oferits a les Escoles de Música", explica el coordinador de Econcult.

En relació als ingressos, prop de 50 milions d'euros totals agregats, és més que resaltable que la principal font de finançament de les societats musicals són les matrícules (38,3%), seguides pels convenis amb les corporacions locals (10,4%). A més, destaca l'augment de les ajudes rebudes d'Europa, encara que continuen sent proporcionalment una part molt xicoteta dels seus ingressos (0,4%, aconseguint quasi els 200.000€). Des del punt de vista de l'estructura dels ingressos, les subvencions de totes les administracions continuen situant-se únicament en al voltant del 22%, la qual cosa és mostra de la gran faena realitzada per les Societats Musicals per a mantindre's econòmicament.

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ · LES NOSTRES EMPRESES I ENTITAS

FUNDACIÓ FINANCES ÈTIQUES, ACTIVISME I ECONOMIA CRÍTICA

- Any de constitució: 2003
- Seu operativa: c/Còrsega, 495 - 08025 Barcelona
Seu social: c/ Santa María, 9 - 48005 Bilbao
- info@finanzaseticas.net

- Web: <https://www.finanzaseticas.net/>
- Twitter: [@ffinanzas](https://twitter.com/ffinanzaseticas)
- Facebook: <https://www.facebook.com/ffinanzaseticas>
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/ffinanzaseticas/>
<https://www.linkedin.com/company/valorsocial-info>
- YouTube: <https://www.youtube.com/@comunicacionfundacionfinan9830>

L'any 2003, un grup de 52 organitzacions basques del tercer sector va crear la Fundació Inversió i Estalvi Responsable (Fundació Fiare), amb l'objectiu de la posada en marxa d'una entitat financera que actuarà sota principis ètics. Després d'eixe interés estava la intuïció i el somni que era necessari comptar amb eines financeres que contribuïren a la transformació de l'economia. En 2005 eixa intuïció va començar a convertir-se en un projecte tangible amb la signatura del contracte com a agent de la cooperativa italiana Banca Popolare Etica i l'inici de l'activitat d'intermediació financera a Espanya.

El procés va cristal·litzar en 2013 amb el naixement de l'entitat financera Fiare Banca Etica, amb fitxa del Banc d'Espanya i operativitat en el territori espanyol. En 2014 va arribar l'obertura de la primera sucursal i el progressiu procés d'integració en el Grup Banca Ètica. Fruit d'eixe procés d'integració, en 2017 Fundació Fiare es va convertir en l'actual Fundació Finances Ètiques que al costat de la seua homòloga italiana formen les fundacions culturals del Grup.

Tres àmbits de treball: formació, activisme i suport a l'economia social i solidària

A partir de l'any 2017, amb el canvi de nom i la reforma dels seus Estatuts, s'inicia una nova etapa com a Fundació, definint els seus tres àmbits d'activitat.

En primer lloc, en l'àmbit de generació de coneixement, la Fundació té con fi la promoció de formació, investigació i difusió en matèria de finances ètiques i solidàries. En este sentit, es duu a terme una labor intensa de posada en marxa de cursos i formacions sobre finances ètiques en l'àmbit universitari. Fins ara,

s'han dut a terme programes formatius homologats en la Universitat de Barcelona, la Universitat del País Basc, en el Tecnocampus de la Universitat Pompeu Fabra, en la Universitat Internacional d'Andalusia i en la Universitat de Jaén. Mitjançant estos cursos, més de cent persones, principalment joves, participen cada any en programes formatius sobre finances ètiques.

A més del món universitari, des de la Fundació també es pretén donar suport i recursos al professorat en cicles mitjans. En este sentit, la Fundació forma part de la Xarxa per l'Educació en les Finances Ètiques i Solidàries (RedEFES), que agrupa persones, organitzacions i plataformes que volen promoure l'educació econòmica crítica i les finances ètiques i solidàries com l'engranatge per a una economia que situa en el centre a les persones i el planeta. A través de RedEFES es difonen recursos i activitats per a professorat de cicles mitjans. Al novembre de 2023 s'han celebrat a Bilbao les IV Jornades estatals de RedEFES en les quals han participat quasi un centenar de persones, entre professorat i representants d'entitats que promouen les finances ètiques i el pensament crític en economia.

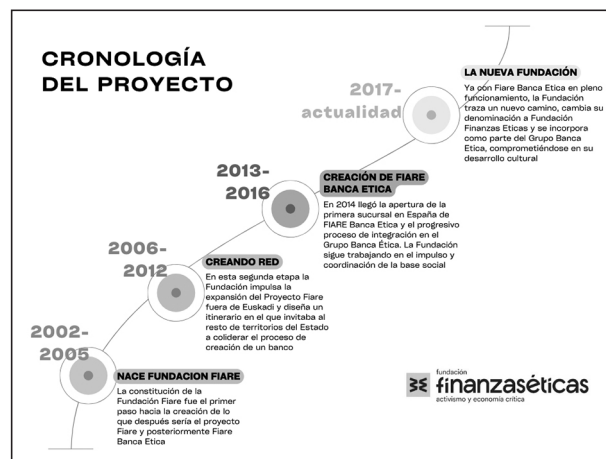
L'any 2003, un grup de 52 organitzacions basques del tercer sector va crear la Fundació Inversió i Estalvi Responsable (Fundació Fiare), amb l'objectiu de la posada en marxa d'una entitat financera que actuarà sota principis ètics.

A més de la formació, en l'àmbit de generació de coneixement s'impulsen activitats d'investigació. La més mediàtica és la publicació anual, al costat de la Fondazione Finanza Etica i FEBEA (Federació Europea de Bancs Ètics i Finançadors Alternatius), de l'Informe sobre les Finances Ètiques i Sostenibles a Europa. En este 2023 s'ha publicat ja el sisé informe de les finances ètiques a Europa. (<https://finanzaseticas.net/landing/sexta-informe-sobre-finanzas-eticas-en-europa/>). A més, des de la Fundació també es publiquen informes sobre el finançament de l'economia social i solidària i sobre microfinances des de la perspectiva de les finances ètiques.

Finalment, en l'àmbit de la generació de coneixement i amb l'objectiu de promoure la investigació sobre finances ètiques, des de la Fundació s'ha posat en marxa el Premi Arcadi Oliveres, amb dues categories. D'una banda, un premi al millor treball de recerca sobre finances ètiques, comptant amb la col·laboració d'entitats com FETS (Finançament Ètic i Solidari) o el propi CIRIEC. D'altra banda, un reconeixement per a la millor proposta pedagògica, que pretén generar noves eines, impulsades en este cas pels propis centres educatius.

Activisme econòmic

A més de la generació de coneixement, la Fundació també es marca com a línia de treball l'activisme econòmic. Este àmbit es desenvolupa amb diverses activitats. D'una banda, participant en xarxes, tant

nacionals com internacionals, que permeten teixir aliances amb altres projectes d'interessos comuns. En este sentit, la Fundació forma part de FEBEA (Federació Europea de Bancs Ètics i Finançadors Alternatius), l'Associació Espanyola de Microfinances (a la qual s'adhereix en 2022), la Plataforma per Empreses Responsables, el Fòrum Social de les Economies Transformadores, Shareholders For Change, Finance Watch, etc.

En esta línia de treball va ser particularment destacable l'organització a Barcelona, al maig de 2022, de la Conferència Europea de les Finances Ètiques, sota el lema «Credit and Beyond» que va tindre una gran notorietat i en la qual van participar representants de bancs ètics de més de 15 països. També destaquen les activitats d'accionariat crític en empreses, en aliança amb determinades organitzacions socials, per a denunciar activitats insostenibles des del punt de vista

Patronat de la Fundació Finances Ètiques

President: Carlos Askunce

Vicepresidències: Mª Victoria de Diego i Marco Piccolo

Secretària: Ángeles Sánchez

Vocals: Marina Galati, Teresa Masciopinto, Mª Socorro Villalba i José Díaz

Direcció de la Fundació: Jordi Ibáñez

Participació de la Fundació en les IV Jornades de RedEFES, a Bilbao.

social i ambiental, com han sigut els casos de la participació en les Junes d'Accionistes d'Endesa, Repsol o Indra.

En 2019 s'impulsa el portal informatiu Valor Social (www.valorsocial.info), en el qual es publiquen notícies i articles sobre temes que afecten el món de les finances ètiques, amb l'objectiu de consolidar-se com una font d'informació i documentació del sector.

Suport a l'economia social i solidària

L'altre àmbit de treball de la Fundació el marquen els seus Estatuts en assenyalar entre els fins de l'organització el buscar, dissenyar i facilitar llits de suport a les entitats del tercer sector i l'economia social i solidària, així com especialment a persones en risc d'exclusió social i financera. En este sentit, inicialment la Fundació va gestionar un fons rotatori per a la promoció de l'economia social i solidària, a Madrid, mitjançant conveni amb l'Ajuntament de Madrid (2016-2021), i un fons d'aval mitjançant conveni amb l'Ajuntament de Barcelona per a facilitar l'accés a crèdit de projectes nous de l'economia social i solidària finançats per Fiare Banca Ètica. A més, durant la pandèmia la Fundació va impulsar el primer fons El Rusc, que va aconseguir recollir més de 20 mil euros per a donar suport a 20 projectes d'economia social i solidària en la fase més dura de restriccions de la pandèmia.

Posteriorment, ja en 2022, s'han posat en marxa tres xicotets fons d'impacte en economia social i solidària, un com a continuació del fons d'aval de Bar-

celona, un altre amb el xicotet municipi d'Arbúcies (Girona) i una reedició transformada del Programa El Rusc. En els tres casos, els fons suposen un procés d'important innovació financera per mitjà dels quals la Fundació es converteix en sòcia col·laboradora de les iniciatives beneficiàries aportant capital, coneixement en l'àmbit del finançament i estructuració dels fons propis i acompanyament tècnic. L'objectiu és enfortir els fons propis de les entitats de l'economia social i solidària i aportar valor social, ambiental i econòmic a través del finançament, l'assessorament i la creació de xarxes.

Conferència anual de la xarxa europea FEBEA a Barcelona, acollida per la Fundació, al maig 2022.

En el període 2022-23 s'han dut a terme dues sessions formatives en les quals han participat 24 entitats de l'economia social i solidària. També s'han desenvolupat 92 sessions d'acompanyament i seguiment en les quals han participat 41 petites i mitjanes entitats de l'Economia Social i Solidària, com l'espai cooperatiu La Surera (Castelló). A més, s'han invertit 128.000 euros en 13 petites empreses de l'economia social i solidària, participant tant en la seua capital social com accedint a la compra de títols participatius.

Aliances i reptes

L'economia social i solidària suposa una aliada indispensable per al treball de la Fundació. En este sen-

tit, en els tres àmbits de treball de la Fundació es promouen les aliances i treball en xarxa amb altres actors de la ESS. En este sentit, en este any 2023, la Fundació s'ha incorporat al CIRIEC, com a actor amb el qual buscar l'impuls de la investigació i formació en temes de finances ètiques. També s'han mantingut contactes amb l'Institut Universitari d'Investigació en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria (IUDESCOOP), de la Universitat de València.

Durant estos 20 anys d'història, la Fundació no sols ha aconseguit generar un projecte de finances alternatives, sinó que també s'esforça a promoure canvis per a una economia transformadora. Sens dubte un repte complex, però també prometedori, que aposta per continuar enfortint una alternativa financera i impulsant actors transformadors com l'economia social i solidària.

